

Innholdsfortegnelse

Forord	5
Brukerveiledning	19
Forkortelser	24
DEL I INNFØRING I KJØPSRETT	25
1 Kjøpet som rettsforhold	27
1.1 Kontorsjef Hansens julehandel	27
1.2 Kjøp bygger på avtale	31
1.3 Kjøp er rettslig bindende	32
1.3.1 Kjøpet skaper et rettsforhold mellom partene	32
1.3.2 Noe om rettsvirkningene i kjøpsforholdet	33
1.4 Tre dommer om kontraktsbrudd i kjøpsforhold	36
1.4.1 Nybil-dommen	36
1.4.2 Rundballepresse-dommen	37
1.4.3 Hårfjerningsapparat-dommen	38
1.5 Kjøpsretten	39
2 Utgangspunkter i kjøpsretten	40
2.1 De viktigste lovene på kjøpsområdet	40
2.2 Skillet mellom forbrukerkjøp og næringslivskjøp	42
2.3 Kjøpslovene er ikke enerådende	43
2.4 Noe om oppbyggingen av læreboken	44
3 Grunnmuren for regelverket om kjøp	47
3.1 Kjøpslovene	47
3.2 Den innbyrdes avhengigheten mellom selgerens og kjøperens rettigheter og plikter	48
3.3 Vederlagsforventningen i kjøp	50
3.4 Prinsippet ytelse mot ytelse	52
3.5 Virkningene av kontraktsbrudd i kjøpsforholdet	53

4	Utviklingslinjer i kjøpsretten	55
4.1	Nordisk kjøpslovsamarbeid	55
4.1.1	De nordiske kjøpslovene får forbrukervern	55
4.1.2	Revisjon av kjøpslovene	56
4.1.3	To sidestilte kjøpslover	57
4.2	Europeisering av forbrukervernet	58
4.2.1	Forbrukerkjøpsloven 2002	58
4.2.2	Europeisering av forbrukerområdet	59
4.2.3	Forbrukerkjøpsdirektivet	61
4.2.4	Direktivet om forbrukerrettigheter	62
4.2.5	EUs direktiver om finansavtaler – finansavtaleloven	63
4.2.6	Det nye forbrukerkjøpsdirektivet	64
4.2.7	EUs klageordning for forbrukersaker	66
4.3	Hvilke kjøp er forbrukerkjøp	67
4.3.1	Næringsdrivende selger	68
4.3.2	Kjøperen er privatperson, men kjøper til sin næringsvirksomhet	69
4.3.3	Kjøpet må gjelde «ting»	70
4.4	Internasjonalisering av kjøpsloven	72
4.4.1	FN-konvensjonen om internasjonale kjøp 1980	72
4.4.2	Kjøpsloven 1988	74
4.4.3	Kjøpslovens område og betydning	76
5	Tolking av kjøpslovene	78
5.1	Om lovtolking	78
5.2	Lovforarbeider	79
5.3	Rettspraksis	81
5.4	Lovregler basert på EU-direktivenes krav	83
5.4.1	Betydningen av EU-rettslig bakgrunn	83
5.4.2	EU-konform tolking i rettspraksis	85
5.4.3	Et eksempel fra rettspraksis	86
5.4.4	Ettertanker: Hva så?	87
5.5	Lovbestemmelser med internasjonal bakgrunn	88
6	Forholdet mellom lov og kontrakt i kjøpsretten	90
6.1	Kjøpslovenes oppgaver	90
6.1.1	Rollefordelingen mellom lov og avtale	90
6.1.2	Samspillet mellom lov og avtale	93
6.2	Kontraktsfrihet i kjøpsforhold	96

6.3	Standardiserte kontraktsvilkår	99
6.4	Kontraktsfrihet kan misbrukes	101
DEL II REGELVERKET I HOVEDTREKK		105
7	Partenes ulike plikter etter kjøpslovene	107
7.1	Inndeling av partenes plikter og kontraktsbrudd	107
7.2	Selgerens plikter og kontraktsbrudd	107
7.2.1	Kjøperens rett til tingen. Rettsmangler	107
7.2.2	Spesieskjøp og genuskjøp	110
7.2.3	Tilvirkningskjøp	112
7.2.4	Kjøp av ting med digitale deler	113
7.2.5	Tingen skal være kontraktsmessig. Mangel	115
7.2.6	Levering, leveringstid og forsinkelse	120
7.2.7	Grensen mellom mangel og forsinkelse	123
7.2.8	Andre selgerplikter	124
7.3	Kjøperens plikter og kontraktsbrudd	124
7.3.1	Inndeling av kjøperens plikter	124
7.3.2	Betaling av kjøpesummen	126
7.3.3	Forsinkelse med betalingen	128
7.3.4	Kredittkjøp	128
7.3.5	Kjøperens medvirkningsplikter ved kjøpet	129
8	Levering av tingen og tilhørende ytelser	133
8.1	Levering og overtagelse av tingen og tilhørende ytelse	133
8.2	Levering som stikkord	134
8.3	Kjøpslovenes regler om leveringen	136
8.3.1	Hentekjøp	136
8.3.2	Bringe- og sendekjøp som er forbrukerkjøp	138
8.3.3	Bringekjøp som er næringslivskjøp	138
8.3.4	Sendekjøp som er næringslivskjøp	139
8.4	Levering av ting med digitale deler	142
8.5	Levering og installering	143
9	Risikoen for tingen	144
9.1	Risikospørsmålet i kjøpsforhold	144
9.2	Hovedregelen: risikoovergang ved levering eller overtagelse	147
9.3	Unntak 1: risikoovergang før levering eller overtagelse	152
9.4	Unntak 2: risikoovergang etter levering	155
9.5	Et eksempel fra rettspraksis	156

10 Kontraktsbrudd	158
10.1 Uttrykket kontraktsbrudd	158
10.2 Om kontraktsbruddkrav	160
10.3 Hovedhensyn ved utformingen av kontraktsbruddkravene ..	161
10.4 Kontraktsbruddkravene og kjøpekontrakten	162
11 Kontraktsbruddkravenes innhold og virkninger	165
11.1 Kontraktsbruddkrav som verktøy	165
11.2 Gjennomføringen av kjøpet forsinkes	166
11.2.1 Krav om oppfyllelse og gjennomføring av kjøpet ..	166
11.2.2 Skal kjøpet kreves gjennomført?	168
11.2.3 Gjennomføring av kjøpet forhindres ved heving ...	170
11.2.4 Avklaring av om kjøpet skal gjennomføres	173
11.3 Gjennomføring av kjøpet når tingen har mangel	174
11.3.1 Krav om avhjelp av mangler	174
11.3.2 Skal kjøperen kreve avhjelp?	176
11.3.3 Gjennomføring av kjøpet omgjøres ved heving	178
11.3.4 Gjennomføring av kjøpet stanses. Prisavslag	180
11.4 Gjennomføring av tilsvarende kjøp – dekningstransaksjon ..	181
11.5 Erstatningskrav	182
11.5.1 Erstatning for kontraktsbrudd	182
11.5.2 Oppfyllelsesinteressen	183
11.5.3 Ansvarssystemet i kjøpsloven	184
11.5.4 Direkte og indirekte tap i kjøpsloven	187
11.5.5 Ansvarssystemet i forbrukerkjøpsloven	189
11.5.6 Forholdet til andre kontraktsbruddkrav	190
11.6 Valgrett og kumulering av kontraktsbruddkrav	192
11.7 Sikring av kontraktsbruddkrav	194
11.7.1 Retten til å holde tilbake egen ytelse	194
11.7.2 Verdien av tilbakeholdsretten	196
12 I kjøpslovenes grenseland	198
12.1 Kjøpslovenes lovnaboer	198
12.1.1 Avgrensning av kjøpslovenes virkeområde	198
12.1.2 Avgrensning mot avhendingslova	199
12.1.3 Avgrensning mot bustadoppføringslova	201
12.1.4 Avgrensning mot håndverkertjenesteloven	202
12.1.5 Avgrensning mot digitalytelsesloven	204
12.2 Kjøpslovenes betydning i kontraktsretten	206

DEL III HOVEDSPØRSMÅL I FORBRUKERKJØP	209
13 Innledning til Del III	211
13.1 Opplegget	211
13.2 Forskjellige slags forbrukerkjøp	212
13.3 Opplysningsplikt og avtalegrunnlag i forbrukerkjøp	215
13.4 Utviklingen av reglene i EU og EØS om forbrukerkontrakter	219
14 Forbrukerens kjøperansvar	222
14.1 Kjøpesummen	222
14.1.1 Hvor mye skal forbrukeren betale?	222
14.1.2 Betaling av kjøpesummen	224
14.1.3 Forskuddsbetaling	225
14.1.4 Kjøp med kredittvilkår	226
14.2 Forbrukerens kjøperansvar og avbestillings- og angrerett mv.	227
14.2.1 Selgerens rett til å fastholde kjøpet og kreve kjøpesummen	227
14.2.2 Avbestillingsrett	230
14.2.3 Bruk av avbestillingsrett	232
14.2.4 Angrerett ved forbrukerkjøp	235
14.2.5 Retur- og bytterett	238
14.3 Kontraktsbrudd fra forbrukerens side	239
14.3.1 Ulike typer av kontraktsbrudd	240
14.3.2 Gjennomføring av kjøpet stopper opp	241
14.3.3 Selgerens omsorgsplikt	242
14.3.4 Hva skjer deretter?	243
14.4 Selgerens rett til å heve kjøpet	245
14.4.1 Hevingsrett ved vesentlig kontraktsbrudd	245
14.4.2 Hevingsrett etter at tingen er overtatt av forbrukeren	248
14.4.3 Forventet kontraktsbrudd	250
14.5 Forbrukerens erstatningsansvar	252
14.5.1 Forbrukerens ansvar for forsinkelsesrenter	252
14.5.2 Selgerens rett til erstatning	253
14.5.3 Omfanget av erstatningen	254
15 Forbrukerkredittkjøp	258
15.1 Kredittordninger for forbrukerkjøp	258
15.1.1 Finansavtaleloven	258

15.1.2	Kjøp med avdragsbetaling	259
15.1.3	Kredittkontokjøp	261
15.1.4	Fra kredittkort til betalingskort	263
15.1.5	Andre betalingsinstrumenter	264
15.1.6	Misbruk av kontokort og betalingsinstrument	264
15.2	Forbrukervernet ved kredittkjøp	265
15.2.1	Opplysningsplikt og formkrav	265
15.2.2	Forholdet mellom forbrukeren og kredittyteren	266
15.2.3	Innsigelser fra kredittkjøpsforholdet	267
15.2.4	Salgspant	269
16	Mangelspørsmål i forbrukerkjøp	271
16.1	Når har tingen mangel?	271
16.1.1	Avtaleforholdets krav til tingens egenskaper	271
16.1.2	Mangelspørsmål avtaleforholdet ikke gir svar på	273
16.1.3	Lovbestemte krav til tingens egenskaper	275
16.1.4	Samspillet mellom avtale og lovregler	277
16.1.5	Betydningen av forbrukerens forhold	278
16.1.6	Tidspunktet for mangelvurderingen	279
16.2	Alminnelige krav til egenskaper, kvalitet og holdbarhet	283
16.2.1	Lovens normalstandard	283
16.2.2	Kravet til holdbarhet under bruk	287
16.2.3	En dom om funksjonssvikt i videospiller	292
16.3	Selgerens handlemåte ved kjøpet	299
16.3.1	Avtalte og lovfastsatte særlige krav til tingens egenskaper	299
16.3.2	Forbrukerens formål med kjøpet	302
16.3.3	Forsømmelse av opplysningsplikt	307
16.3.4	Opplysninger om tingen gitt ved kjøpet og ved markedsføring	309
16.4	Mangler ved brukte ting	311
16.5	Installering og annet tilleggsarbeid	312
17	Forbrukerens mangelkrav	314
17.1	Forbrukerens reklamasjonsplikt	314
17.1.1	Den alminnelige reklamasjonsfristen	314
17.1.2	De absolutte reklamasjonsfristene	318
17.1.3	Unntak fra reklamasjonsfristene	322
17.1.4	Foreldelse av mangelkrav	323
17.2	Avhjelp som mangelkrav	324
17.2.1	Avhjelp av mangler	324

17.2.2	Avhjelp og andre mangelkrav	326
17.2.3	Gjennomføring av avhjelp	328
17.2.4	Holdbarhets- og avhjelpsgarantier	330
17.3	Prisavslag. Heving av kjøpet	333
17.3.1	Forbrukerens valg når mangelen ikke blir avhjulpet	333
17.3.2	Forbrukerens hevingsrett	335
17.3.3	Et grensetilfelle?	338
17.3.4	Hevingsoppgjøret	340
17.3.5	Hevingsoppgjør ved kjøp av møblement på utsalg	342
17.4	Erstatningsansvar	346
17.4.1	Hovedreglene	346
17.4.2	Omfanget av erstatningen	347
17.4.3	Særlig om produktskader	350
17.4.4	Produktansvarsloven	353
17.5	Mangelkrav mot selgerens leverandører	354
17.5.1	Har leverandøren mangelansvar overfor forbrukeren?	354
17.5.2	Har selgeren noe mangelkrav mot leverandøren?	355
17.5.3	Forbrukerens rett til å utnytte selgerens mangelkrav mot leverandøren	356
17.5.4	Leverandørens ansvar for forbrukerens mangelkrav mot selgeren	358
DEL IV HOVEDSPØRSMÅL I NÆRINGSLIVSKJØP		361
18	Kjøpekontrakt, kontraktsvilkår og bakgrunnsrett	363
18.1	Kort om utviklingen i nasjonal og internasjonal vareomsetning	363
18.2	Rettsregler om kontraktsinngåelsen	365
18.2.1	Kort om inngåelsen av kjøp	365
18.2.2	Avtalelovens modell	367
18.2.3	Kjøp inngått etter kontraktsforhandlinger	369
18.2.4	Kjøp inngått etter anbudskonkurranse	371
18.3	Kontraktsvilkårene	372
18.3.1	Kontraktsvilkår i næringslivskjøp	372
18.3.2	Hvilke kontraktsvilkår inngår i kjøpekontrakten?	374
18.3.3	Opplysninger ved forhandlinger og markedsføring	376
18.3.4	Tvister knyttet til kontraktsvilkår	377
18.4	Tolking av kontraktsvilkår	378

18.4.1	Norsk tolkingstradisjon	378
18.4.2	Det objektive tolkingsprinsippet	380
18.4.3	Tolkingsregler	382
18.4.4	Rettsreglenes betydning ved tolkingen	384
18.4.5	Tolking og lemping av kontraktsvilkår	385
18.5	Særlig om standardvilkår	385
18.6	Utfylling av kjøpekontrakten	387
18.6.1	Kjøpekontrakten utfylles av rettsreglene	387
18.6.2	Kjøpekontrakten kan stenge for utfylling	389
18.6.3	Samspillet mellom kontraktsvilkår og kjøpslov	391
19	Leveringsklausuler	392
19.1	Leveringsklausuler er standardvilkår	392
19.2	INCOTERMS 2020	394
20	Forsinkelse fra selgerens side	396
20.1	Forsinkelse som kontraktsbrudd	396
20.1.1	Næringslivskjøp	396
20.1.2	Forbrukerkjøp	397
20.2	Krav om levering	398
20.2.1	Kjøperens stilling når tingen uteblir	398
20.2.2	Leveringshindringer	399
20.3	Heving av kjøpet	402
20.3.1	Hevingsretten	402
20.3.2	Vilkår for heving av kjøpet	403
20.3.3	Frist for å heve	405
20.4	Erstatning – kontrollansvaret	405
20.4.1	Utgangspunkter	405
20.4.2	En dom om ansvarsfritak ved leveringshindring	407
20.4.3	En dom om kontrollansvaret når tingen har mangel	411
20.4.4	Kontrollansvaret i hovedtrekk	414
20.4.5	Selgerens «kontrollsfære»	417
20.4.6	Selgerens tiltak for å omgå leveringshindringer	420
20.4.7	Selgerens ansvar for sine leverandører	422
20.4.8	Omfanget av erstatningen	423
20.5	Erstatning – culpaansvaret	426
21	Avtalevilkår om selgerens kontraktsbrudd	428
21.1	Noe om kontraktspraksis	428
21.2	Selgerens forsinkelsesansvar	428

21.3 Selgerens mangelansvar	430
21.4 Holdbarhets- og avhjelpsgarantier i næringslivskjøp	431
21.5 Leveringstids- og egenskapsgarantier	433
VEDLEGG	437
1 Standardvilkår for næringslivskjøp	439
1.1 Leveringsklausulene i INCOTERMS 2020®	439
CIF INCOTERMS®	440
1.2 Salgsvilkår for internasjonal handel med aluminium	443
1.3 Innkjøpsvilkår for en storbedrift	446
2 Kjøp av fast eiendom	452
2.1 Avhendingslova	452
2.2 Kjøpekontrakten	454
2.3 Partenes plikter	455
2.4 Mangler ved eiendommen	456
2.4.1 Utgangspunkter	456
2.4.2 Generelle krav til eiendommen	457
2.4.3 Selgerens opplysningsplikt	461
2.4.4 Eiendommen er i dårlig stand	462
2.4.5 Kjøperens mangelkrav	464
2.5 Andre kontraktsbrudd	467
Domsregister	468
Stikkordregister	474